

หัวข้อการวิจัย การยกระดับนักบัญชีไทยเข้าสู่มาตรฐานสากล

ชื่อผู้วิจัย รองศาสตราจารย์ ดร.วาริพิน มงคลสมัย
สังกัด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ปี พ.ศ. 2560

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี มีรูปแบบการวิจัยแบบทำการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและข้อจำกัดของนักบัญชีไทย และรูปแบบการยกระดับนักบัญชีไทยเข้าสู่มาตรฐานสากล การวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่าง คือ นักบัญชีที่ขึ้นทะเบียนอย่างน้อย 3 ปีกับสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 76 คน (อัตราการตอบกลับ 23.60%) สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพผู้ให้ข้อมูลแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ นักบัญชีในเขตภาคเหนือที่เข้าอบรมสัมมนาที่โรงแรมดวงตะวัน จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2558 และเป็นนักบัญชีที่มีความสนใจเข้าร่วมให้ข้อมูลตามที่นักวิจัยได้ประชาสัมพันธ์ โดยมีความแตกต่างของอายุ เพศ และสถานที่ทำงาน จำนวน 12 คน กลุ่มที่สองคือ อาจารย์ด้านบัญชีของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 7 คน ผลการศึกษาจากข้อมูลเชิงปริมาณ (แบบสอบถาม) พบว่าความรู้ทางวิชาชีพบัญชี และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของนักบัญชีไทย ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ (สัมภาษณ์เชิงลึกและการประชุมกลุ่มย่อย) ที่พบว่าในการเข้าสู่มาตรฐานสากล นักบัญชีไทยต้องมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย มาตรฐานบัญชี ภาษีอากร ข้อตกลง และกฎหมายของต่างประเทศ รวมทั้งนักบัญชีต้องมีทัศนคติที่ดี มีความกระตือรือร้นที่จะค้นหาข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ ต้องมีจรรยาบรรณ และต้องสามารถปรับตัวได้เมื่อต้องไปทำงานในต่างประเทศ

ปัญหาของนักบัญชีไทย คือ การสื่อสารที่เป็นภาษาอังกฤษ สำหรับข้อจำกัดของนักบัญชีไทย คือ การที่ประเทศไทยมีนักบัญชีแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นนักบัญชีที่ทำงานในบริษัทต่างชาติมีโอกาสในการเรียนรู้และทำงานในระดับสากล และนักบัญชีกลุ่มที่สองซึ่งทำงานอยู่กับบริษัทขนาดเล็กในภูมิภาคระดับจังหวัดทำให้ไม่มีโอกาสพบกับลูกค้าต่างชาติและไม่มีกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในระดับสากล นอกจากนี้บริษัทขนาดเล็กไม่มีการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบที่สมบูรณ์ ทำให้นักบัญชีในกลุ่มนี้ต้องทำงานประจำ (Routine) ทำได้แค่ทันเวลา แต่ไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูล และไม่มีเวลาศึกษาธุรกรรมของธุรกิจ อีกทั้งนักบัญชีไม่ได้รับเกียรติและค่าตอบแทนเท่าที่ควรจะเป็น ข้อจำกัดที่สำคัญคือ การกระจุกตัวของการจัดอบรมสัมมนาอยู่ในกรุงเทพฯ ทำให้นักบัญชีในกลุ่มนี้ต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากในการเดินทางไปพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง

จากผลการวิจัยทำให้ทราบโครงสร้างและรูปแบบการยกระดับนักบัญชีไทยเข้าสู่มาตรฐานสากล คือ สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งทำหน้าที่กำกับดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีได้เป็นอย่างดี คือ การกำหนดคุณสมบัติของผู้ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ เนื้อหาที่จำเป็นของหลักสูตรการเรียนการสอนนักศึกษาบัญชีระดับปริญญาตรี มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เป็นสากล จรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี เช่น การกำหนดให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องเข้ารับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมประชุมสัมมนา มีจำนวนรวมกันอย่างน้อยสี่สิบชั่วโมงต่อปี การขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ทำให้นักบัญชีไทยมีคุณภาพได้รับการยอมรับจากนานาประเทศในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังมีหลายประเด็นที่สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ต้องรีบดำเนินการโดยด่วนและจำเป็น ได้แก่ การเน้นภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีและการประชาสัมพันธ์ให้สังคมเข้าใจลักษณะงานของนักบัญชีเพื่อให้เห็นคุณค่าของนักบัญชี

นอกจากนี้สถาบันการศึกษา ต้องกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาทางบัญชีสากล (International Education Standard: IES) ที่กำหนดโดยคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี ต้องปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและมาจากการปฏิบัติจริง และใช้ตำราที่เป็นภาษาอังกฤษหรือใช้ภาษาอังกฤษสอดแทรกในรายวิชาต่าง ๆ

Title	The increase level to the international standard of the Thai accountants
Researcher	Assoc. Prof. Dr. Varipin Mongkolsamai
Faculty	Management Science, Chiang Mai Rajabhat University
Year	2016

Abstract

This research is mixed methods research, having quantitative research and qualitative research. The objectives of this research are to study Thai accountants' problem and limitation and the standard lifting of Thai accountants to international standard. In quantitative research, the sample group is 76 accountants who registered with Federation of Accounting Profession under the Royal Patronage of his Majesty the King (FAP) for at least 3 years (response rate 23.60%). In the qualitative research, the informants are divided into 2 groups; the first group is 12 different aged, gender and workplace accountants in the North area who attend seminar at Duangtawan hotel on October 23, 2015 and are interested to be the research informants, the second group is 7 accounting instructors of universities in Chiang Mai. The result of quantitative study (questionnaire) is found that knowledge of accounting profession and accountant ethics are significantly related to Thai accountants. It is consistent with qualitative information (in-depth interview and sub-group discussion) finding that to be in international standard, Thai accountants are required to have knowledge of foreign law, accounting standard, tax, and the country's agreement, as well as good attitude, the keen of finding new information, career ethics and ability to adapt to foreign country.

Thai accountants' problems are communication in English. The limitation of Thai accountants is having been divided into 2 groups. The first group is accountants working in foreign companies who have opportunity to learn and work in international level. The second group is the accountants working under small companies in provincial level who have no opportunity to meet foreign customers and thus have no study case/ experience relating to international level work. In addition, small companies are not using computer assisting bookkeeping systematically.

(5)

Thus, the accountants in the latter group have to finish their routine work in time but are not able to analyze the data and have no time to study the transaction. Besides, they do not gain much honored and payment as they should do. The main limitation is seminar concentration in Bangkok that requires great expense on the excursion of constant skill/ knowledge development.